

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Plămădeală Ghenadie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către avocatul Vasiliu Sergiu în numele inculpatului și de către avocatul Zaharia Procopie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 28 aprilie 2021 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Murzac Igor XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 27.10.2016 – 28.04.2021;
2. Instanța de apel: 20.05.2021 – 18.10.2021;
3. Instanța de recurs ordinar: 13.04.2022 – 07.06.2022.

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 28 aprilie 2021, Murzac Igor a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (6) Cod penal și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă a succesorilor părții vătămate, părților civile Șendrea Zinaida și Șendrea Violeta, a fost admisă parțial.

A fost încasat de la Murzac Igor în beneficiul lui Șendrea Zinaida, suma de 100 000 (una sută mii) lei, cu titlu de prejudiciul moral.

A fost încasat de la Murzac Igor în beneficiul lui Șendrea Violeta suma de 250 000 (două sute cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

A fost încasat de la inculpatul Murzac Igor, în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 1242 (una mie, două sute patruzeci și doi) lei, suportate la întocmirea raportului de expertiză medico-legală nr.912 din data de 24.12.2015.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Murzac Igor, la 12.11.2015, în jurul orei 19:00, conducând automobilul de model „Lexus RX-300” cu n/î XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, încălcând astfel prevederile art. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13 mai 2009, care stipulează că: conducătorului de vehicul îi este interzis - să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere. Astfel, deplasându-se pe traseul R-32 km 46+500m, la ieșirea din s. Sălcuța Veche, spre s. Sălcuța Nouă, r-ul Căușeni, încălcând prevederile art. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere, care stipulează că: Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, astfel dând dovadă de sineîncredere exagerată, neținând cont de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de situația rutieră, a pierdut controlul automobilului, care ulterior s-a inversat, iar în rezultat pasagerii Canțer Vasile și Șendrea Victor, au decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, instanța a reținut că, în drept, acțiunile lui Murzac Igor se încadrează în baza art. 264 alin. (6) Cod penal, cu indicii calificativi: *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat decesul a două persoane, săvârșită în stare de ebrietate.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Zaharia Procopie în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Central din data de 28.04.2021, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri conform căreia a-1 achita pe Murzac Igor din lipsa faptei.

În motivarea apelului declarat, a invocat faptul că instanța motivând sentința face trimitere doar la declarațiile părților vătămate unde Șendrea Violeta declara precum că, la volanul automobilului „Lexus”, tot timpul inclusiv în momentul producerii accidentului a fost Murzac Igor. În realitate aceste declarații contravin realității și circumstanțelor cauzei deoarece toți martorii interogați au declarat ca la volanul automobilului s-a aflat Canțer Vasile, care la insistența lui a preluat cheile de la automobilul „Lexus” de la Brumari Natalia și s-a urcat la volanul automobilului accidentat, cu care la dus acasă în satul Tocuz, pe moșul său Potînga Ghenadie. După ce ultimul a coborât ei în aceeași ordine au plecat mai departe. Faptul ca la urmărirea

penală Șendrea Violeta a declarat că: la locul accidentului nu l-a întrebat pe Murzac Igor cine a fost la volan, nu știe și nici nu poate presupune cine era la volan, ea presupune că la volan a fost persoana a cui era automobilul, dar în realitate toți martorii au declarat ca la volan a fost Canțer Vasile fapt constatat de către Falca Diana care a declarat că din Căușeni la volanul automobilului „Lexus” s-a urcat Canțer Vasile.

În continuare, a indicat că, Șendrea V. a declarat la urmărirea penală că cine era la volanul auto în momentul accidentului nu a văzut și nici nu poate presupune cine a fost la volan, iar pe parcurs în instanța de judecată declara ca relațiile dintre ei sunt rele de la accident că din Căinări spre Căușeni și din Causeni spre Căinări la volan a fost numai Murzac Igor, dar nu Brumari Natalia sau Canțer V. Aceste afirmații sunt contrarii circumstanțelor cauzei, deoarece faptul că din Căinări până la Căușeni la volanul auto „Lexus” a fost Brumari Natalia, iar din Căușeni spre Căinări a fost Canțer Vasile, acest fapt a fost constatat și confirmat de către toți martorii inclusiv Potînga Ghenadie care a declarat ca la volanul auto „Lexus” cu care a fost dus acasă în s.Tocuz a fost Canțer V. dar nu Murzac Igor pe motiv ca anume așa a dorit Canțer V. și că el cunoștea mai bine drumul.

Astfel, apelantul a menționat că, evident că declarațiile care contravin circumstanțelor cauzei nu pot fi admise ca probe de aceea nu pot servi ca probe la pronunțarea sentinței. În așa manieră tendențioasă au fost schimbate și declarațiile lui Șendrea Violeta, Șendrea Zinaida și a medicului Sîrbu Ion, unde Șendrea Zinaida a declarat că a venit din Italia și s-a întâlnit în or. Chișinău cu medicul de gardă de la spitalul Căușeni, care era la serviciu în seara accidentului și care i-a internat pe pacienți. După discuțiile și întâlnirile lor a apărut și versiunea că chipurile medicul a înțeles din cuvintele echipei din ambulanță că Murzac Igor era la volan, iar mai târziu a mai apărut o versiune unde chipurile Murzac a recunoscut singur că a fost la volan. Toate aceste discuții nu sunt altceva decât niște încercări a induce în eroare instanța, deoarece ele nu corespund adevărului și realității sunt contradictorii circumstanțelor cauzei de aceea nu pot fi admise ca probe.

Referitor la faptul ca peste o perioadă lungă de timp au apărut declarațiile precum ca Murzac Ruslan fratele lui Murzac Igor ar fi fost la Șendrea Violeta cu propunerea a confirma că la volanul auto „Lexus” în momentul accidentului se afla Șendrea Victor este o versiune nereușită a lor, prin care chipurile ar constata că cineva dorește sa afirme faptul că la volan era Șendrea Victor dar nu Murzac Igor. Întrebarea cheie în acest caz este: de ce la urmărirea penală nu s-a cercetat faptul dat, dar a rămas doar cu vorbe goale, e simplu așa ceva nu a fost, iar Falcă Diana, Murzac Ruslan nu au avut ce declara că ei n-au participat la așa discuții și nu știu nimic. Același lucru a declarat și Murzac Igor că nu a auzit anterior de așa discuții, dar nici nu era cazul să propună cine a confirmat faptul că Șendrea Victor s-a aflat la volan că nu era nici o necesitate și nici importanță pe motiv că toți cunoșteau că la volan era Canțer V. dar nu Șendrea Victor.

Referitor la trimiterea instanței la rapoartele de expertiză este necesar ca actele respective urmează a fi citite așa cum este expus și de apreciat, dar instanța a copiat niște (rupturi) fraze conform căror le-a dat alt sens și anume: în toate rapoartele de expertiză medico-legală este indicat direct că stabilirea faptului cine a fost la volanul automobilului „Lexus” la momentul accidentului nu este posibil, iar în raportul de expertiză nr.912 din 24.12.2021 direct este indicat că pe volanul automobilului accidentat s-au depistat urme de sânge, care aparține lui Canțer Vasile sau cu excepție a lui Șendrea Victor indicând totodată ca provenirea sângelui dat de la Murzac Igor se exclude. Totodată în raport este constatat faptul ca urme de sânge care aparțin lui Murzac Igor s-au depistat pe bancheta din spate a automobilului. Asemenea constatări arată direct și fără echivoc cine era la volanul auto „Lexus” la momentul accidentului și cine era pe bancheta din spate.

Instanța intenționat a omis și nu s-a expus asupra faptului dat chiar dacă era obligată să se expună să facă aprecierea probelor și să indice de ce admite anumite probe și de ce le exclude și nu le admite pe alte probe care arată direct și incontestabil cine era la volan. Este și mai strigător faptul că instanța a omis să se expună asupra faptului ca toate rapoartele de expertiză anterioare au indicat ca nu este posibil de constatat cine era la volanul automobilului „Lexus” în momentul accidentului, iar în raportul de expertiză nr.832 din 22.07.2016 este indicat că la volanul automobilului era Murzac Igor, iar Canțer Vasile pe bancheta din dreapta - față, iar Șendrea Victor pe bancheta din spate. În realitate în raportul de expertiză menționat este indicat direct că amplasarea persoanelor în poziția menționată este o probabilitate dar real de a constata faptul respectiv nu este posibil. Mai mult expertul este obligat să stabilească faptele și să constate la concret dar nu probabilități, iar sentința pronunțată pe probabilități este nulă și ilegală.

Instanța a pronunțat o sentință ilegală care este bazată pe probabilități, nefondate și neargumentate pe motiv că nu conține probe care ar demonstra cu certitudine că Murzac Igor era la volanul automobilului „Lexus”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2021, apelul a fost admis din alte motive, cu casarea parțială a sentinței în partea executării pedepsei și emisă o nouă hotărâre potrivit modului prevăzut pentru prima instanță după cum urmează:

Murzac Igor recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin. (6) Cod penal și condamnat în baza acestei Legi cu închisoare 9 (nouă) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip deschis.

În rest s-a menținut sentința primei instanțe.

4.1. În motivarea soluției date, instanța de apel a constatat, că instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă

situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Murzac Igor încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 264 alin. (6) Cod penal - *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat decesul a două persoane, săvârșită în stare de ebrietate.*

Instanța de apel a considerat ca declarativă, fără un suport factologic, care vine în contradicție cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, poziția părții apărării privind nevinovăția inculpatului Murzac Igor, din motivul că infracțiunea nu a fost săvârșită de acesta, dar de o altă persoană și că, organul de urmărire penală nu a probat vinovăția lui.

Alegațiile părții apărării privind ilegalitatea ordonanței procurorului ierarhic superior din 10.10.2016, prin care s-a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Murzac Igor din data de 29.02.2016, indicându-se ca temei raportul de expertiză judiciară nr. 83 CNEJ nr. 118/119/120 CMI din 28.07.2016, instanța de fond justificat le-a respins ca fiind inadmisibile, odată ce ea nu a fost contestată în modul prevăzut la art. 299¹ și 313 Cod de procedură penală, devenind definitivă.

Instanța de apel a apreciat ca fiind declarative afirmațiile părții apărării precum că, în concluzia rapoartelor de expertiză s-a stabilit că, reproducerea amplasării locului persoanelor aflate în automobil nu este posibil, odată ce astfel de concluzie nu este prezentă nici într-un raport de expertiză prezente la dosar. Dimpotrivă, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 832CNEJ, din 28.07.2016, reieșind din particularitățile accidentului rutier, caracterul, localizarea și mecanismul de producere al deteriorărilor automobilului, caracterul, localizarea și mecanismul de producere a leziunilor corporale a pătimiților, poziția amplasării persoanelor în salonul automobilului în momentul accidentului rutier, cu răsturnarea automobilului, era următoarea: Canțer Vasile pe bancheta din față pe dreapta (pasager), Șendrea Victor pe bancheta din spate din dreapta și Murzac Igor la volanul automobilului.

Cu referire la declarațiile martorilor Falcă Diana, Potîngă Gheorge și Brumari Natalia conform căror din or. Căușeni, spre s. Tocuz, s-a urcat la volan Canțer Vasile, instanța de apel a susținut că acestea nicicum nu probează faptul că anume acesta s-a aflat la volan în timpul accidentului rutier, odată ce plecând din s. Tocuz, cel puțin odată a fost stopat automobilul la intersecția s. Tocuz cu traseul Căușeni - Sălcuța, și anume în acest moment stăpânul automobilului Murzac Igor a avut posibilitatea să se urce la volan.

În continuare, instanța de apel a reținut că instanța de fond, găsindu-l vinovat pe inculpatul Murzac Igor, soluționând chestiunea cu privire la tipul și mărimea pedepsei care urmează a fi stabilită inculpatului Murzac Igor, prin prisma art. 7, 61, 75-78 Cod penal, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei, corect a ajuns la concluzia de a-i stabili pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (6) Cod penal - pedeapsa cu 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a

conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, însă nu a stabilit în temeiul prevederilor art.72 Cod în care penitenciar urmează ultimul să-și execute pedeapsa.

Or, în conformitate cu prevederile art. 72. Cod Penal, (1) Pedeapsa cu închisoare se execută în următoarele penitenciare: a) de tip deschis; b) de tip semiînchis; c) de tip închis. (2) În penitenciare de tip deschis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni săvârșite din imprudență. (3) În penitenciare de tip semiînchis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție. (4) În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave. (5) Persoanele care nu au atins vârsta de 18 ani execută pedeapsa cu închisoare în centrele de detenție pentru minori și tineri, ținându-se cont de personalitatea condamnatului, antecedentele penale și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite.

Reieșind din cele enunțate, instanța de apel a conchis că Murzac Igor recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de 264 alin. (6) Cod penal și condamnat în baza acestei Legi cu închisoare 9 (nouă) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip deschis.

5. Împotriva deciziei instanței de apel declară recursuri ordinare:

5.1. avocatul Vasiliu Sergiu în numele inculpatului, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) pct. 4), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei atacate, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului avocatul indică următoarele:

- cauza penală a fost examinată în instanța de apel fără participarea inculpatului, contrar prevederilor art.321 Cod de procedură penală, instanța de apel limitându-se a indica în procesul verbal al ședinței de judecată și decizia recurată doar faptul că inculpatul Murzac Igor a fost citat legal;

- apărătorul ales de către inculpat, care l-a asistat pe parcursul judecării cauzei în instanța de fond și a fost autorul apelului, fiind în imposibilitate de a participa la judecarea cauzei din motive de ordin medical, a solicitat amânarea ședințelor de judecată, pentru a putea fi prezent și a susține apelul declarat;

- de către partea apărării au fost invocate erori ce țin de admiterea probatoriului de către instanța de fond și aprecierea acestui probatoriu fiind unul suficient pentru a fi pus la baza unei sentințe de condamnare, în timp ce există contradicții și divergențe esențiale, care provoacă dubii rezonabile în ce privește vinovăția lui Murzac Igor în comiterea infracțiunii incriminate, în special cel mai important aspect, care nu a fost soluționat dacă el era persoana ce se afla la volanul automobilului în momentul producerii accidentului rutier;

- au fost neglijate concluziile rapoartelor de expertiză judiciară medico-legale, care deși sunt indicate în textul deciziei dar nu au fost apreciate, prin prisma criticilor aduse de către partea apărării soluției instanței de fond;

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, prin urmare, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt atunci când a apreciat eronat circumstanțele cauzei, invocând constatări de ordin general și aprecieri ce nu corespund acestor circumstanțe.

5.2. Avocatul Zaharia Procopie în numele inculpatului, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 11), 14), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei și a sentinței, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Murzac Igor, din motiv că se constată că există circumstanțele stipulate de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, adică, există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În motivarea recursului recurentul indică următoarele:

- hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: pct. 5), 6), 11), 14), 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală: cauza a fost judecată în instanța de apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

- concluzia instanței de apel în susținerea soluției primei sentințe: „astfel, alegațiile părții apărării privind ilegalitatea ordonanței procurorului ierarhic superior din 10.10.2016, prin care s-a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Murzac Igor din data de 29.02.2016, indicându-se ca temei raportul de expertiză judiciară nr. 83 CNEJ nr. 118/119/120 CMI din 28.07.2016, instanța de fond justificat le-a respins ca fiind inadmisibile, odată ce ea nu a fost contestată în modul prevăzut la art. 299¹ și 313 Cod de procedură penală, devenind definitivă”, apărarea o apreciază că o interpretare eronată a normelor procedurii penale, or, reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin. (2) și art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 adițional la CEDO, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței, prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală. Nulitatea reluării urmăririi penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu;

- în prezenta cauză penală, procesul penal a fost redeschis în privința lui Murzac Igor în baza unei probabilități, or, ordonanța procurorului ierarhic superior din 10.10.2016, prin care s-a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a lui Murzac Igor din data de 29.02.2016, are ca temei raportul de expertiză judiciară nr.

83 CNEJ nr. 118/119/120 CMI din 28.07.2016, unde este indicat că: cu cea mai mare probabilitate;

- Curtea Constituțională a indicat în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010: „Astfel, Curtea Constituțională relevă că prin sintagma „în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente” din propoziția a doua a alin.(6) art.63 Cod de procedură penală legiuitorul nu numai a neglijat normele tehnicii legislative, dar, contrar prevederilor art.22 și art.287 Cod de procedură penală, a permis organelor de urmărire penală să pună persoana sub învinuire pentru aceeași faptă. Aceasta sintagmă, fiind mult mai generală după conținut, intră în contradicție cu prevederea „apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente de natură să afecteze hotărârea pronunțată” din art.22 și art.287 Cod de procedură penală. Neavând ca suport o procedură reglementată clar de Codul de procedură penală, ea permite reluarea urmăririi penale și după încetarea calității de bănuț a persoanei, în baza probelor dobândite în procedura precedentă deja finalizată. Astfel, dacă pentru organul de urmărire penală sintagma „în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente” poate însemna continuarea urmăririi penale, pentru persoana suspectată aceasta înseamnă urmărire penală repetată, ceea ce este contrar principiului non bis in idem;

- Curtea Constituțională constată că sintagma „în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente” încalcă dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art. 21 din Constituție, articol care obligă autoritățile publice competente să asigure persoanei suspectate de săvârșirea unei infracțiuni toate garanțiile necesare apărării sale”;

- în rechizitoriu nu există nici o probă directă sau indirectă care ar constata faptul că Murzac Igor s-a aflat la volanul automobilului în momentul accidentului;

- în urma efectuării tuturor rapoartelor de expertiză, în concluzia lor s-a stabilit că: reproducerea amplasării - locului persoanelor aflate în automobil nu este posibil;

- la data de 18 octombrie 2021, avocatul Zaharia Procopie a înaintat o cerere (anexă la recurs) prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată pe motiv că se afla în concediu medical și s-a angajat să prezinte la următoarea ședință certificatul medical (anexă la recurs), instanța de apel a ignorat cererea dată a invitat un avocat din oficiu care nu era inițiat în cauza penală prezentă, destul de complicată și a pronunțat în aceeași ședință și dispozitivul deciziei, acțiuni prin care a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de prevederile art. 6 CEDO: Orice acuzat are, mai ales, dreptul să fie asistat de un apărător ales de el.

6. Pe marginea recursurilor declarate, procurorul în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) a depus referință, prin care a considerat că recursurile urmează a fi admise cu trimiterea acestora pentru judecare în Colegiul penal lărgit.

7. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

După cum rezultă din materialele cauzei penale se constată că, instanța de apel a examinat apelul avocatului Procopie Zaharia în numele inculpatului Murzac Igor în lipsa acestuia, care nu a fost prezent în ședința instanței de apel, nefiind legal citat, or potrivit avizului de recepție (f. d. 187, vol. III) rezultă că citația inculpatului nu i-a fost înmănată, fiind bifat pe plic că acesta este plecat, datele menționate nefiind indicate în procesul-verbal al ședinței de judecată. La fel, nici avocatul Procopie Zaharia nu a fost prezent în ședința instanței de apel, din motiv că acesta se afla în concediu medical (f. d. 188, vol. III). Instanța de apel la f. d. 209, vol. III din decizie a menționat că „*ultimul fiind citat legal, nu s-a prezentat*”.

Astfel, Colegiul penal lărgit verificând argumentele recurenților și cursul procesului de judecată în instanța de apel, consideră că în cazul sunt incidente temeiurile de drept pentru recurs prevăzute de art.427 alin. (1) pct.4), 5) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când judecata a avut loc fără participarea ...***inculpatului, precum și a apărătorului când participarea lui era obligatorie potrivit legii*** și cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel ***fără citarea legală a unei părți***

Examinând argumentele recursurilor prin prisma temeiurilor de casare stabilite, Colegiul penal lărgit constată că acestea și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează.

Conform art.412 alin.(3) Cod de procedură penală, judecarea apelului se face cu citarea părților și înmânarea copiilor de pe apel. (4) Judecarea apelului are loc în prezența inculpatului, când acesta se află în stare de arest, cu excepția prevăzută în art.321 alin.(2) pct.2). (5) Neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei.

Conform art.413 alin.(1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, au fost ignorate la judecarea cauzei de către instanța de apel.

La acest capitol, instanța de recurs ordinar ține să menționeze, că asigurarea dreptului la apărare este una din garanțiile desfășurării procesului de judecare a cauzei cu respectarea principiului contradictorialității, întrucât participarea

inculpatului în procesul penal asigură protejarea drepturilor și libertăților prevăzute de lege și contribuie la cercetarea obiectivă, sub toate aspectele și multilaterală a cauzei, ultimul având acces deplin la procesul de îmfăptuire a actului de justiție în privința sa.

Colegiul penal lărgit, conchide că eroarea instanței de apel constă în faptul că, a purces la judecarea fondului cauzei în lipsa inculpatului Murzac Igor și avocatului ales prin contract, fără a-și argumenta legal soluția de examinare a cauzei în lipsa acestora.

Drept urmare, se atestă că instanța de apel în mod pripit a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, fără citarea legală a acestuia, și în lipsa avocatului Procopie Zaharia, or, instanța nu a pus în executare toate mijloacele posibile pentru asigurarea prezenței inculpatului Murzac Igor la judecarea cauzei, lipsind careva temeiuri legale în acest sens.

Totodată, se reține, că instanța de apel nu s-a expus asupra cererii avocatului ales prin contract, Procopie Zaharia, prin care a fost informată instanța de apel, că ultimul la 18 octombrie 2021 se afla în concediul medical, fapt confirmat prin cererea expediată și extrasul medical anexat (vol. III, f.d. 188-189). Potrivit procesului-verbal din 18 octombrie 2021 rezultă că cererea avocatului Procopie Zaharia privind amânarea ședinței de judecată nu a fost pusă în discuție în ședință. Astfel, instanța de apel a decis posibilă examinarea cauzei în ordine de apel, fără a-și argumenta soluția și fără a se expune asupra acestei cereri (f. d. 201, vol. III). Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că acestea constituie erori de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În concluzie, întru evitarea încălcării dreptului la un proces echitabil și a prevederilor art. 6 CEDO, instanța de apel urma să întreprindă măsuri pentru citarea legală a inculpatului și clarificarea motivului neprezenței avocatului Procopie Zaharia la ședința de judecată. Mai mult ca atât, la materialele cauzei în instanța de recurs avocatul a prezentat și anexat copia certificatului de concediu medical (f. d. 21, vol. IV).

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit va admite recursurile cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță de apel în alt complet, fără a se expune asupra celorlalte argumente din recursuri, or, decizia instanței de apel este casată pe motivul încălcării procedurii stabilite de examinare a apelului, fiind aplicabil pct.4), 5) și 6) din art.427 alin.(1) Cod de procedură penală.

Generalizând cele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit menționează că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în cererea de apel, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o

hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Vasiliu Sergiu în numele inculpatului și de către avocatul Zaharia Procopie în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Murzac Igor XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **30 iunie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie